

Annals de Medicina. Sisena etapa (1998 - ...)

Xavier Bonfill¹, Marta Gorgues²

¹Director; ²Coordinadora editorial
Annals de Medicina

Els inicis de la nova etapa (1998 - ...)

Si heu llegit els dos articles anteriors us podreu fer una idea de les dificultats i de l'esforç que ha suposat i també el què representa que avui continuem tenint els *Annals* entre les nostres mans i, també ara, a les nostres pantalles¹. Podríem dir que aquests cent anys (i esperem que en siguin molts més) segurament superen l'esperança de vida que es podria esperar d'una publicació mèdica a casa nostra, ateses les circumstàncies històriques que ens han acompanyat durant l'últim segle. Així que felicitem calorosament aquests *Annals* centenaris i donem les gràcies a tots els companys i companyes que ho han fet possible.

Aquesta sisena etapa que s'inicià el 1998 ha intentat materialitzar els anhels, els objectius i les orientacions que sobre aquesta revista ha tingut la Junta de l'Acadèmia (en Joaquim Ramis, aleshores president de l'Acadèmia, ens ho explicava en la presentació d'aquell primer número²) i, encara que l'esperit sigui essent el mateix que fa més de cent anys, sí que hem reorientat els seus continguts.

Amb els anys havia quedat palès que els *Annals* no podien competir amb d'altres revistes mèdiques de més tradició científica on es publicaven treballs originals, així que, el nou projecte va apostar per aprofundir en altres aspectes, com ara:

- la formació continuada
- la divulgació dels coneixements existents
- la medicina basada en l'evidència
- el debat
- els aspectes referits a la qualitat assistencial
- l'ètica, la interdisciplinarietat i l'humanisme
- el recordatori de fets i personatges destacats de casa nostra
- i la normalització del lèxic científic en català.

Correspondència: Dr. Xavier Bonfill
Servei d'Epidemiologia Clínica i Salut Pública
Hospital de la Santa Creu i Sant Pau
c/ Sant Antoni M. Claret, 171
08041 Barcelona
Tel. 93 291 90 63
Fax 93 291 95 25
Adreça electrònica: xbonfill@santpau.cat

Annals de Medicina 2008; 91: 166-169.

Els nous *Annals* també havien de tenir una cara nova i per això en Josep M Vallbona va dissenyar la nova portada (Figura 1a). Se'n va fer la presentació oficial el 28 de setembre de 1998 al Palau de la Generalitat.

En l'editorial d'aquell primer número³ escrivíem que “volem que *Annals* sigui una publicació atractiva, és a dir, que contingui informació que permeti captar l'interès dels lectors; que surti periòdicament, en principi, cada trimestre, i que no s'aturi més; que sigui viva i plural, i que doni cabuda a les diverses sensibilitats, opcions i posicionaments que hi hagi sobre els temes més variats, sense defugir-ne cap; que sigui flexible, amb capacitat d'adaptar-se als reptes del moment; que sigui viable i, per tant, amb un cost econòmic assumible amb relació al seu valor; i sobretot, que sigui útil: que la majoria dels 18.000 potencials lectors la trobi interessant en alguna o en diverses de les seves seccions, si pot ser en cada número”. I d'això ja fa deu anys! així que podríem considerar que vam agafar un bon camí. El tiratge dels *Annals* en format paper però s'ha reduït a uns 11.000 exemplars, apostant cada vegada més per fer una distribució a través del correu electrònic i la versió web¹.

Les seccions d'aquests Annals

- **Vidre i mirall.** Destinada a tractar aspectes importants de la nostra realitat sanitària més propera i a reflectir on som i què fem per millorar la salut de la població.
- **deBAT a deBAT.** Articles de debat i controvèrsia on discutir amb respecte i claredat.
- **Roda contínua de formació i consens.** Adaptació de documents interessants ja existents sobre algun problema sanitari o tema d'especial rellevància per a la salut i la sanitat. Subseccions:
 - **Punta al llapis.** Presentació i discussió de casos clínics en què es donen a conèixer incerteses, diferents perspectives i mètodes per a prendre decisions clíniques i sanitàries. Basat en alguna experiència real, amb major o menor adaptació, per tal d'aconseguir un major impacte.
 - **Col·laboracions del Col·legi Oficial d'Infermeria de Barcelona.** Articles preparats per la Comissió Deontològica.
- **Solidaritat.** Sobre diferents programes sanitaris impulsats en països en desenvolupament.

- **Proves i evidències.** Informes elaborats i revisions sistemàtiques sobre temes d'especial rellevància. Col·laboradors habituals:
 - Agència d'Avaluació de Tecnologia i Recerca Mèdiques
 - Centre Cochrane Iberoamericà.
- **El pols de l'ètica i la deontologia.** Articles elaborats per la Comissió de Deontologia del Col·legi Oficial de Metges de Barcelona (de juny de 1999 a març de 2008).
- **Recerca autòctona, espècie a protegir.** Reflexions a partir de l'experiència d'investigadors, que expliquen i comparteixen la seva trajectòria (fets a Catalunya i Balears o per persones d'aquest àmbit territorial).
- **Sense amnèsia.** Resum de la vida i aportacions de personatges, personalitats mèdiques o entitats, o d'esdeveniments o activitats que convingui recordar. Subsecció:
 - **Eponímia mèdica catalana.** Ens apropa a aquells catalans el nom dels quals s'ha integrat al llenguatge mèdic. Secció coordinada per E. Guardiola, J.-E. Baños. La Fundació Dr. Antoni Esteve en va publicar una selecció en el núm. 1 dels "Quaderns de la Fundació Dr. Antoni Esteve"⁴.

- **Fent de...** Text escrit en clau personal i humanista al voltant de les experiències viscudes i sentides durant l'exercici professional.
- **De llibre.** Recensió de llibres relacionats amb la salut amb una orientació expositiva de divulgació i una orientació crítica.
- **Epistolari.** Secció oberta a qualsevol comentari, suggeriment o observació.

L'Informatiu i Annals de Medicina junts altre cop

Al llarg de la història dels *Annals*, el que aleshores s'anomenava el *Butlletí (L'Informatiu d'avui)* –destinat principalment a la difusió de les activitats de l'Acadèmia i de la vida de les seves societats i filials– i els *Annals* han tingut períodes de fusió i també de separació segons les prioritats, objectius i necessitats que marcaven cada moment. Aquest cop, no diferent dels anteriors, la motivació principal de la nova fusió –des del vol. 85 núm. 3 de 2002 (Figura 1b)– ha estat la reducció de les despeses de producció i distribució. Per la mateixa raó els *Annals* es continuen publicant trimestralment, deixant enrera els 5 números anuals que es publicaren durant el 2000, 2001 i 2002.

VOLUM 82. NÚMERO 1. SETEMBRE 1998	
ANNALS DE MEDICINA	
PRESENTACIÓ	
El perquè d' <i>Annals de Medicina</i> . J. Rims	1
EDITORIAL	
Tornem a tenir <i>Annals</i> . X. Bonfill	3
VIDRE I MIRALL: LA MALALTIA CORONÀRIA	
Bases moleculars de l'aterosclerosi. L. Badimon	5
La magnitud dels factors de risc cardiovascular al nostre medi. R. Tresserras i cols.	7
20 anys de seguiment de l'Estudi de Maresca. L. Torós i cols.	10
Efectivitat del tractament en fase aguda de l'infart de miocardi. J. Morugot	13
Efectivitat de la cirurgia de derivació aortoconària a Catalunya. G. Permayr i cols.	16
Cardiopatia isquèmica i atenció primària. E. Juncadella	19
Una perspectiva des de l'hospital. M. Fiol	21
RODA CONTÍNUA DE FORMACIÓ I CONSENS	
Prevençió de la malaltia coronària en la pràctica clínica. Declaració europea de consens	23
deBAT a deBAT	
Visca la medicina basada en l'evidència! J. Gol	26
Viure amb la medicina basada en l'evidència. J. Gené	28
Medicina basada en l'evidència? Sí, però... F. Moreu	30
PROVES I EVIDÈNCIES	
L'eficàcia i seguretat dels corticoides en el part prematur. Revisió sistemàtica de la Col·laboració Cochrane	32
La utilització de l'oxigenoteràpia domiciliària contínua a Catalunya: un exemple d'avaluació de tecnologies mèdiques. Informe de l'Agència d'Avaluació de Tecnologia Mèdica	36
RECERCA AUTÒCTONA, ESPÈCIE A PROTEGIR	
Les contribucions científiques de Trueta. A. Fernández Sabater	39
SENSE AMNÈSIA	
El llarg camí dels <i>Annals</i> . C. Serra	42
FENT DE METGE	
"Doctor, hi fa res que consulti un altre metge?" A. Caralp	46
EPISTOLARI	
Felicitats, <i>Annals!</i>	47
COMENTARIS I NOTÍCIES AL VOL	
Els premis de l'Acadèmia	50

PUBLICACIÓ DE L'ACADÈMIA DE CIÈNCIES MÈDIQUES DE CATALUNYA I DE BALEARS

L'Informatiu	
ACADÈMIA DE CIÈNCIES MÈDIQUES DE CATALUNYA I DE BALEARS	
EDITORIAL	
Benvolgut/de:	
Com problemàticament ja saps, els companys de la Junta Consultiva de l'Acadèmia em van fer l'honor d'elegir-me com a president.	
Assumeixo aquest càrrec que tan bé ha liderat els últims anys l'amic Joaquim Ramis amb molta il·lusió, però també amb un deix de preocupació per la tasca que se'm presenta. L'Acadèmia és una institució única al món, que té un gran reconeixement a la nostra societat; per tant, penso començar-hi tots els esforços i la dedicació necessaris per continuar la seva brillant trajectòria. No se m'escapa que em troben en un moment d'or, però també important: tenim en mans les obres de la nova seu, que sens dubte obrirà una nova pàgina de la història de la institució, alhora que ampliarà enormement les possibilitats dels nostres serveis.	
A més, tenim altres reptes molt importants que no hem d'oblidar. En primer lloc hem d'obrir més la institució a tots els professionals de ciències de la salut, de la mateixa manera que hem d'ampliar la seva projecció a tots els països de parla catalana. També hem d'ampliar els serveis als nostres afiliats i hem de millorar la nostra comunicació per que els membres tinguin una percepció més ampla dels avantatges i del prestigi que comporta ser-ne soci, per tal que es puguin sentir plenament vinculats a la institució i orgullosos de pertanyer-hi. Una altra tasca important sens dubte és que hem de facilitar i millorar la formació continuada, que, no ho hem d'oblidar, és l'objectiu fonamental de la nostra existència. Això passa per fer una important aposta per les noves tecnologies de la informació i per l'increment continuat del nivell científic de les activitats juntament amb la introducció progressiva de la cultura de l'acreditació. D'aquesta manera anirem fent camí per facilitar el que en un futur podrà ser la reconeixement professional.	
Un altre dels reptes ha de ser la incorporació de membres joves, que han de ser i fer el futur i són la garantia de continuïtat del prestigi acumulat després de més de 130 anys d'existència, que en realitat és la suma del prestigi individual de tots vosaltres. Igualment, hem de millorar la projecció social de l'engent tasca que dins de l'ACMCB fan totes les societats i filials.	
En definitiva, hem de fer una Acadèmia adaptada als nous temps des del punt de vista socio-cultural i tecnològic, més oberta a tothom, especialment als socis però també amb important projecció social per al manteniment i millora de la cultura i ciència mèdiques del nostre país, i que l'Acadèmia sigui un dels referents essencials dins de l'activitat científica i formativa en l'àmbit de les ciències de la salut.	
Per portar a terme aquesta tasca tinc la tranquil·litat de comptar amb la valua extraordinària dels companys de les Juntes Permanent i de Govern, que tenen una gran il·lusió, dedicació i gran capacitat de gestió. Des d'aquí vull agrair-los la confiança i la important tasca que ben sigui desenvoluparan, igual que a tot l'equip administratiu de l'entitat, que se sent plenament implicat amb la institució.	
Amb tot, també és absolutament imprescindible la col·laboració de tots vosaltres, que aprofiteu per demanar-vos, al mateix temps que em poseu totalment a la vostra disposició.	
Ben cordialment,	
	Josep Antoni Bombi
Notícies	Notícies Notícies Notícies
VII Jornades d'Actualització en Medicina: UPDATE 2002	
El passat 5 d'abril es van celebrar a l'Auditori les VII Jornades d'Actualització en Medicina: UPDATE 2002, organitzades per la Fundació Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i de Balears. Les Jornades van comptar amb una nombrosa assistència que omplí les dues sales on es desenvoluparen les diferents sessions. El nombre d'inscrits fou de 1.474, quantitat que respecte a l'any anterior suposa un increment del 21,95%. Enguany, s'ha reduït la seva durada en un dia per tal de facilitar l'assistència de professionals d'arreu de Catalunya. Nogensmenys, el nombre d'hores lectives s'ha mantingut.	
L'Update, és una activitat dirigida especialment als metges d'assistència primària i als internistes en general. El seu interès radica en oferir en un breu espai de temps les novetats i actualitzacions del darrer any en temes de prevenció, diagnòstic, terapèutica farmacològica i altres tractaments.	
En l'edició d'aquest any han participat els Drs. Joan Ramon Laporta (Farmacologia), Francesc Guisó (Malalties Infeccioses), Josep Moreu (Pneumologia), Daniel Roig Escofé (Reumatologia), Joaquim Balanzó (Digestologia), Francesc Graus (Neurologia), Francesc Cano (Endocrinologia), Jordi Soler (Cardiologia), Manuel Moreu (Malalties vas-	
culars), Roser Solans (Malalties autoimmunes sistèmiques), Albert Saló (Malalties espongiformes transmissibles), Esteve Llargués (Risc cardiovascular), els quals, cadascú en la seva especialitat, van posar al dia els últims descobriments i avenços en els temes i els resultats dels assaigs clínics que es porten a terme a nivell mundial.	
Enguany han participat també i compartint temes amb els especialistes, professionals d'atenció primària (Drs. Carles Lloç, Enric Hernández Huert, M. Jesús González Moreu, Josep Franch, Francesc Vila, Antoni Siso, Mercè Marzo, Pascual Solanas) que han donat la seva visió des de les seves àrees de competència. Aquesta doble visió des del punt de vista de l'especialista i des del punt de vista del metge d'atenció primària ha estat molt ben acollida pels assistents.	
S'han realitzat entausos de valoració tant a nivell general com per cada una de les ponències i simposis realitzats, i malgrat les respostes no han estat molt nombroses, el resultat global ha estat positiu.	
A l'enquesta general que es va facilitar als assistents també es demanava opinió oberta sobre l'organització general d'UPDATE 2002, constatare-se que l'opinió general sobre l'organització ha estat molt favorable.	
www.acmcbs.es	PUBLICACIÓ BIMENSUAL - Nº 17 - SETEMBRE-OCTUBRE 2002 - ANY 3

Figura 1a. Primera portada (1998) de l'actual etapa

Figura 1b. L'Informatiu

Els seus Suplements

La publicació del contingut de les jornades de les societats de l'Acadèmia han estat sempre lligades, d'una manera o altra, als *Annals*. En aquesta sisena etapa de la revista i atesa la reorientació dels seus continguts, i també la creixent activitat de les diferents societats, es van crear els *Suplements* com un espai que reunís els fruits i la producció de totes aquestes activitats. L'any 2000, la Societat de Salut Pública de Catalunya i de Balears publicava el primer *Suplement* paral·lel als *Annals*. D'aleshores ençà altres societats han volgut publicar els continguts de les seves jornades i congressos en els *Suplements* (Taula 1 i Figura 2).

La versió web d'Annals de Medicina

I com no podia ser d'una altra manera, tenint en compte l'esperit de l'Acadèmia en ser capdavantera en adaptar-se als nous temps, els *Annals* també tenen la seva versió electrònica¹, tal i com correspon a una publicació que aspiri a la màxima difusió entre els seus lectors. Els principals avantatges que ofereix són els següents:

- La versió web dels *Annals* permet consultar tots els articles des de 1998 (Vol. 98, núm. 1).
- És possible descarregar-los en format PDF (a partir del núm. 4 de 2003).
- Permet publicar més extensament alguns articles.
- Fer una distribució massiva a tots els socis que disposin de correu electrònic.
- Fer un enviament selectiu dels articles que poden interessar als membres de les societats de l'Acadèmia.

I amb el mateix esperit d'arribar a la màxima difusió, properament els *Annals* es podran consultar també al portal RACO (revistes catalanes amb accés obert). La principal finalitat de RACO és "augmentar la visibilitat i consulta de les revistes que inclou i difondre la producció científica i acadèmica que es publica a revistes catalanes. Aquesta finalitat es concreta en tres objectius:

FIGURA 2. Portada del *Suplement d'Annals de Medicina* dedicat a la XXVI diada pneumològica, 2008

- 1) Impulsar l'edició electrònica de revistes catalanes;
- 2) Ser la interfície que permeti la consulta conjunta de totes les revistes i
- 3) Facilitar els instruments per a la seva preservació⁵.

El seu futur

Amb tota aquesta història centenària a les espatlles, continuem apostant per una informació rigorosa, útil i íntimament lligada al país, a la seva cultura i a la seva

TAULA 1. *Suplements* publicats entre el 2000 i el 2008

SOCIETAT	QUANTITAT DE SUPLEMENTS PUBLICATS
Societat Catalana de Pneumologia	9
Societat Catalana de Digestologia	4
L'Acadèmia - UPDATE	3
Societat Catalana de Medicina Intensiva i Crítica	2
Societat de Salut Pública de Catalunya i de Balears	2
Societat Catalana de Documentació Mèdica	1
Suplement especial dels 600 anys de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau	1

llengua, que ens permeti compartir i reconèixer el treball i la professionalitat de tots els companys i companyes que es dediquen a les ciències mèdiques i de la salut a casa nostra. Per tot això, de cara al futur pensem que les prioritats serien:

- Garantir la permanència de la revista.
- Incrementar-ne la difusió.
- Mantenir l'esforç per a la seva qualitat.
- Assegurar la progressiva presència dels col·lectius tradicionalment menys representats a la revista.
- Digitalitzar els *Annals* antics a fi de garantir la seva disponibilitat i conservació (portal ARCA)⁶.
- Estar oberts per adaptar-nos als reptes i oportunitats de cada moment.

En resum, com s'ha fet sempre, cal que ens mantinguem tots desperts i amatents per tal que els *Annals* tinguin d'on alimentar-se i així continuïn gaudint d'una bona SALUT!

NOTA

A la versió web dels *Annals*¹, podreu trobar diferents taules amb els continguts que s'han anat publicant en les diferents seccions dels *Annals*, des de 1998.

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

1. Annals de Medicina. Disponible a: http://www.academia.cat/pages/academ/vidaacad/publica/annals/annals_f.htm (Consulta feta el 26 d'agost de 2008).
2. Ramis J. El perquè d'*Annals de Medicina*. *Annals de Medicina*. 1998;82:1-2.
3. Bonfill X. Tornem a tenir *Annals*. *Annals de Medicina*. 1998;82:3-4.
4. Guardiola E, Baños JE. Eponímia mèdica catalana. Quaderns de la Fundació Dr. Antoni Esteve, núm. 1. Barcelona: Fundació Dr. Antoni Esteve; 2004.
5. Portal RACO. Disponible a: <http://www.raco.cat/index.php/index/raco/> (Consulta feta el 26 d'agost de 2008).
6. Portal ARCA. Disponible a: <http://www.bnc.es/digital/arca/index.html> (Consulta feta el 26 d'agost de 2008).